

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za diake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

**Zaradi denasnjega praznika
izide prihodnji list vtorek.**

Mej bojnim vriščem.

Na drugem mestu denasnjega lista poročamo, da je zbornica poslancev v četrtek večer z večino osem in tridesetih glasov odločila se za specialno debato o načrtu večine adresnega odbora.

Prijatelj in neprijatelj pričakuje, da se bode po adresnej debati stisnilo in ustanovilo notranje politično položeno. Vsem strankam je menda uže neznosna negotovost, ki nas tlači nekaj mesecev. Najbolj je odločitve želeli baš nam in našim prijateljem, da ne bomo morda še dalje zibali se v goljufnih nadejeh. Po konstitucionalnem običaju mora ministerstvo zdaj skoro dopolniti se in pokazati svoje pravo lice.

Morebiti pa se zopet varamo in bomo še nekaj časa morali igrati se „slepe miši lovit“. Kar se je godilo poslednji čas, nas je z nova popolnem zmotilo. Namestu, da bi se bila situacija pojasnila, je kolikor moči še bolj zmedena nego kedaj. Grofa Taaffeja postopanje ob adresnej debati v gospodski zbornici je bilo tako iznenadno in tako neumevno, da je po pravici ves svet strmel začudenja. Grof Taaffe kot član gospodske zbornice glasuje za adresu, ki je v najvažnejših točkah in po svojem duhu sploh skozi in skozi odločno protivna načelom tiste vlade, katere je grof Taaffe prvosednik, on glasuje za adresu, katero je prej sam pobijal! Pač so oficijozni listi to uganjko resili z navadno svojo bistroumnostjo in trčili, da je ministerški predsednik na ta način gospodske zbornice adresi izdri-

strupeni zob! To veruj, kdor zna in premore pojmove o tako visokej politiki! Baš glesila grofu Taaffeju prijaznih strank niso nikakor prikrivala, da je vlada v gospodski zbornici propala, pa očitala so jej tudi brez ovinkov, da je izgube le sama kriva. Če jej je v resnici kaj do tega, da v Avstriji nadvladajo spravljivi nazor, zakaj se odkrito ne oklene spravljivih elementov, zakaj jih ne podpira in zakaj nij mislila na to, osigurati si večino tudi v gospodski zbornici? Prav tako, kakor grof Taaffe, ravnali so po mišljenju mu slični predniki na krmilu notranje naše politike, in kaj so dosegli, koliko časa je bilo odmerjeno njihovemu poslovanju?

Z ozirom na to neodločnost in mlačnost ministerstva, ne bi se bilo čuditi, če bi posameznih avtonomistov lotila se po malem nezaupnost. Ne gre namreč prezirati, da je zdaj večina poslanske zbornice spojena iz različnih strank, in da je odločilno primeroma neznatno število glasov. Vlada mora tedaj jako previdna biti, da si ohrani večino v tako prekrasnih odnosih. In če vlada ne pokaže energije, če ne zadostuje najpotrebnejšim, najvažnejšim terjatvam svojih prijateljev, onda bodo morali le-ti vsak vladni čin v obče pazno in ostro presojati. To je čisto naravska posledica. Gotovo bode pa avtonomističnim poslancem ne malokdaj težavno, vladi ustrezati in privoliti, kar zahteva. Tacih slučajev se ne bode manjkalo, o tem nij dvoma uže po tem, kar ministerstvo dozda dobrega obeča narodom. Vodja novčnemu popečiteljstvu je v državnem zboru dolgo govoril, lepo govoril, a konec vsem tem lepim besedam — „der langen rede kurzer sinn“ — je, da vlada hoče zopet globlje seči v žepe vernih podložnikov.

To je pa uže stara reč, da neha „gemüthlichkeit“, kadar gre za mošnjo. Dolžnost poslancem katere koli stranke je, da si resno prizadevajo olajšati bremena tako silno preobloženih državljanov. Hvalno je in skrajni čas, da se v ravnotežje spravi državno gospodarstvo. A skušati je treba, da se ta namera doseže po znižanju stroškov, ne pa po neprestanem vzvišanju — davkov. In stroški se uže dadé zmanjšati še, štediti treba samo na pravem mestu. Vsakej vladi bi bilo pomisliti, da utegne kedaj konec biti narodove potrpežljivosti in da ne kaže nakladati več kakor — konj potegne. Še bolj pa morajo to pred očmi imeti narodovi poslanci, ki so od naroda dobili nalog, da varujejo njegovo korist.

Vlada ki se hoče vzdržati — zlasti v negotovih okoliščinah mora torej pred vsem dati narodu kar narodu gre, potem pa mora ogibati se pretiranih terjatev za upravne potrebe. Taaffejevo ministerstvo, katero si je postavilo preblago zadačo, da ugladi „nasprotstva“, da sprijazni in zjedini stranke, naj ne pušča iz vidika one resnice; sicer bi se mu naposled utegnilo res posrečiti, da „zjedini“ stranke, pa jedine ne bodo za ministerstvo, nego jedine zoper ministerstvo.

Upamo, da se bode vlada ohrabrila vsaj — po končanej adresnej debati.

Hrvatska kvota in Magjari.

Iz Zagreba 28. okt. [Izv. dop.]

Zakonski članek XXX. (§ 13) od leta 1868. sedržavajoč ogersko-hrvatsko pogodbo, tako zvano „Rauchovo pošteno unijo“, katero je leta 1873. osvojila tudi narodna stranka, določuje, da se ima predbežno od dohodkov kraljevine Hrvatske in Slavonije za potrebe

Lanek.

Vérnih duš dan.

„Težka človeku nij zemlje odeja,
Vzamejo v sebe ga njene moči.“
Prešeren.

Mrzel veter brije, mrači se uže, a vendar je nekako živahno povsodi. Mlado in staro, bogataš in siromak, — vsak stopa resno in molče, nikjer nij čuti veselega pogovarjanja ali radostnega smeha — vse hiti proti pokopališču — tožnemu počivališču pokojnikov.

Vérnih duš dan! Kako resna, kako tožna je ta beseda, kako čudno gane vsako srce, vsakega čutečega človeka. Pravim, vsakega, kajti kedo ne žaluje za zvestim prijateljem, milim bratom? Kje nahajamo rodbino, katera bi ne žalovala denes za svojimi dragimi, katere jim je nemila smrt pokosila? Pač raznožere so nesreče, ki zadevajo človeka: tisočerm in zopet tisočerm poročilo je od žalosti srce,

in zopet tisočerm živeli so v sreči in obilji, ter niso imeli niti milovalnega pogleda za svoje nesrečne subrate, ker niso poznali njihove neskončne bolečine. Ali denes čutijo vsi jednako bol, jednaka toga in žalost jim krči srce in marsikateremu se potoči britka solza iz oči. Denes molči zloba in strast, denes vsaj je zginilo sovraštvo. Vsi naši občutki posvečeni so denes spominu ónih, katere uže pokriva zemlje odeja.

Ako človek korači mej grobovi, ako vidi neštivilne plamenčke in lučice, katere lahko ugasne slaba sapica, ali se mu ne zdi, da vidi v duhu podobo svojega življenja. Kakor se razprši pena na morju, tako iztekó dnevi našega življenja, potem nas zapusté moči in vrnemo se v naročje matere zemlje. Pulvis es et in pulverem reverteris — prah si in v prah se bodeš spremenil!

A je-li potem res vsega konec? Peščica zemlje me bode pokrila, a potem — — — ? O, kako rad véruje človek na vérnih duš dan

na vstajenje in življenje onkraj groba! Duh človeški, ki zna ustvarjati čudo, srce ki tako gorko bije za vse, kar je lepo in blago, celo bitje človeško — to vse bi moralo umreti, umreti za večno, brez upanja na drugo boljše življenje, na svidenje? O smrt, o ločitev, kako bridka bi bila! Saj se vendar tudi naravá po dolgem zimskem počitku zopet probuja v pomlajenej lepóti in móči. A človek, gospodar stvarjenja, najpopolneje bitje v naravi, on naj bi večno počival, zanj bi ne bilo spomladi?

„Mlade hčere truplo
Črna jama krije;
Poleg jame mati
Bridke solze lije“ —

ali tolaži se, žalujoča mati, ako ti je vzela smrt najdražje, kar si imela, tvoje edino dete; ne toči solz, zapuščena vdova, ki si izgubila zvestega soproga; ne jokaj, nesrečna sirota, ki hodiš sama in zapuščena, brez pomoči milih roditeljev, trnjeva pot življenja; tolažite se vsi, ki žalujete za prijateljem ali bratom, za

notranje administracije teh dežel odbiti, stanovita, od časa do časa po mejsobojnem sporazumljenju ustanoviti se imajoča svota.

Do 1873. leta dobivala je kraljevina Hrvatska in Slavonija iz svojih dohodkov od bratov Magjarov na leto okroglih 2.200.000 gl. v svrhu pokritja troškov avtonomne uprave, t. j. notranjih zadev, bogočastja in nauka, ter pravosodja; po revidiranej nagodbi od 1873. leta počenši dobiva 45 % dohodkov, kar je iznašalo 1874. leta 2.644.057 gl., 1875. leta 3.000.000 gl., 1876. in 1877. l. 3.050.000 gl., a 1878. leta 3.167.000 gl.

Sedaj, ko bi se imela ustanoviti procentualna kvota, pripadajoča Hrvatske in Slavoniji na daljnih 10 let, in ko se je hrvatska regnikolarna deputacija v svojem nunciji britko pritožila, da se krivica godi Hrvatom, odgovarja „Pester Lloyd“ od 23. oktobra t. l. ter jih podučuje, da se nemajo Hrvate pritoževati čisto nič, ampak, da je še teh 45 % katere dobivajo od dohodkov svoje dežele, — preveč!

Magjarom namreč jako v oči bôle, da se dohodki Hrvatske in Slavonije, znašajoči 45 % od leta do leta progresivno množé, pa zato so začeli lajati v svojej žurnalistiki, in v regnikolarnej deputaciji bodo le gledali, kako in kje bi svojim hrvatskim zaveznikom kaj odtrgati mogli.

Ko so zastopniki Hrvatske in Slavonije v ogerskem državnem zboru pri vsakej priliki, kadar se je odločevalo gledé povišanja davkov, stali kakor skala uz ogersko ministerstvo, ter so ne samo enkrat sè svojimi glasovi odločili, se jim je očitalo doma, da delajo na veliko škodo svoje zemlje, ali oni so računali tako-le: ako bodo dohodki ogerski večji, bodo tudi naši procenti več iznašali, in naša hrvatska vlada bo imela več sredstev za domače potrebe. Da od vsakega goldinarja otide 55 krajcarjev v ogerski žep, od koder se nikdar več ne povrno, o tem si nijso glav trli naši narodni ekonomski in tudi na to menda nijso mislili, bode li mogel naš meščan ali kmet nositi tolika bremena, kolika so mu natvorili bratskeje slogi magjarskeje za voljo.

Imam pred soboj štibersko knjižico nekega meščana, ki poseduje sam za sé hišico v Zagrebu; 1870. leta je plačal štibre 17 gl. 68 kr. a leta 1878. je štibra od taiste hišice narasla do 52 gl. 81 kr.

Drugi objekt mi je poznan, od katerega

sestoro ali nevesto: saj očeta in mater, soproga in dete, prijatelja, brata in nevesto čaka drugo življenje, drugo srečnejše življenje!

„Blagor mu, ki se spočije,
V črnej zemlji v Bogu spi!
Lepše solnce njemu sije,
Lepša zarja rumeni.“

Le malo časa mudí se človek na tem svetu, potovalec je, ki pride in otide, kakor mu velevalo višje moči. Marsikateri, ki denes še s cveticami venča grob svojih milih, počival bode morebiti uže prihodnjega vérnih duš dne na njihovej strani, počival od skrbi in truda, in morebiti bode potem tudi njemu ljubeznjiva roka izkazala zadnjo čast, ter na njegovo gomilo položila venec lepih cvetic; njegovo počivališče potem ne bode pusto, ne bode zapuščeno.

Trese se roka, ki piše te vrstice; kedo vé, da li bode še pisala, ko pride zopet obletnica, vernih duš dan? Morebiti bode tudi ona uže trohnela pod hladno zemljo odejo, in mar-

se je plačevalo pred 10 leti 130 gl., a letos se plača uže preko 400 gl.

Potem naj nebi rasla kvota hrvatska progresivno!

Ali Magjarom je stalo do tega, da bi se mogli in smeli vtikati malo po malo v avtonomne stvari hrvatske; abnormalen se jim zdi odnošaj, ka je Hrvatska v stanji iz svojih dohodkov nekaj investigirati dočim se Magjari ne morejo obraniti deficita; za tegadelj bi najrajši dohodke iz Hrvatske in Slavonije še povekšali, a Hrvatom bi nekaj menje dali, nego so jim dajali doslé.

Kakor se govori, pripravi bi bili Magjari, ko bi Hrvati hoteli, rešavati v najvišjej instanci vse pravde iz Hrvatske in Slavonije, potem bi si Hrvatska mogla prihraniti 51.881 gold., katere stoji na leto stol sedmorice v Zagrebu.

Pri pobiranju štibra so se itak Hrvati opekli, ko so zahtevali ta posel za se; Magjari so jim to precej radi in brez vsega obotavljanja dovolili. Sedaj razpišejo vsako leto ogerski organi štibro, a domače, avtonomne občine imajo čast pobirati za brate svoje onkraj Drave štibro, pa če uide kateri občinski kasir z denarji, nemajo Magjari nobene škode, ker je občina dolžna nadoknaditi menjak.

Iz vsega je videti, da se počimajo iz hrvatskega oportunistva prikazivati žalostni nasledki!

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 29. okt. [Izv. dop.]

Denes se je pričela adresna debata. Govorili so od avtonomiške stranke trije poslanci, od centralistiške stranke pa štirje. Izmej vseh govorov je bil najslajnejši in najtemeljitejši óni grofa Clam-Martinitica, a zaostajala tudi nijsta Dunajevski in A. Lichtenstein, kar dokazuje to, da sta žela od vseh strani silno priznavanje, in ko sta nehala, jima je mnogo poslancev osobno čestitalo. Zmaga prvega dne adresne debate je naša, in sicer sijajna. V naslednjem naj vam podajem poročilo v devetej seji državnega zbora.

Predsednik naznanja početkom, da so voljeni v odsek o službeneje pragmatiki poslanci Schneid, Herman, Winkler, Weigel, Pfeil, Zborovski, Nedopil, Wittman, Schwegel, Scharschmied, Promber, Handel, Jerabek, Gniewosz in Czedik. V odsek za odpravljenje novinskega koleka, v kateri bodo

sikateri, ki jo je še pred kratkim prijateljski stiskal, pojde mimo gomile ne spominjajoč se pokojnega prijatelja. Ali ne, nečem imeti takih mislij o ónih, ki so mi mili in dragi, saj prijateljstvo nij prazna pena, saj se spominjam tudi jaz tožnim srcem ónih, kateri so uže zapustili solzâ dolino. Blaženi spomin! Ti ovekovečiš minljivo veselje, spomin nanj se obnavlja, ko jesenski vetrovi šumé po ovršji obletavajočega se drevja, ter uvelo listje raznašajo daleč daleč od svojega debla; ko začne veneti cvetlica ljubezni, ko nas prijateljstvo več ne ogreva, tedaj pelješ ti prognanika prijazno na cvetišče minolosti, a on si ubere na dragem grobu najmilejšo spominkico.

Tiha noč je nastala, veter si igra z ovenelim listjem; marsikatera lučica je uže ugasnila, marsikatera svečica je uže zgorela, a gori na nebu migljajo neštne zvezde, ter nam poročajo srčen pozdrav od milih pokojnikov.

Janez Naglič.

pa še trije voljeni, so voljeni poslanci: Klun, Čajkovski, Dehne, Fanderlik, Franceschi, Lax, Pirquet, Rohrmann, Vojnović, Chomine, Miroszowski, Wegscheider.

Grof Hohenwarth je potem naznanil, da je adresni odbor dovršil svoje delo, ter priporočal adresni načrt večine zbornici. Tudi Sturm je objavil, da je manjšina izdelala poseben adresni načrt. Potem pak se prične adresna debata.

Prvi je dobil besedo centralistišk poslanec Suess; govor njegov se da posneti v par potezah: Vlada da néma večine v tej zbornici in da adresa večine nij program zdanje vlade; adresa večine da hoče razpor sejati mej vlado samo. V svojem daljnjem speechu se je jedénčas prilizoval Čehom, jedénčas Poljakom in potem pravnej stranki. Trdil je, da on v svojem govoru razvija državno črno-žolto zastavo, da samo „ustavoverna“ stranka je državna stranka, da se je sporazumljenje doseglo, ali samo mej „ustavoverno“ stranko.

Kot drugi govornik se je oglasil Poljak Dunajevski. V posnetku glasi se njegov govor: „Ako primerjamo denašnje stanje z ónim v početku 1873. leta, to vidimo, da je bila óna nasprotna (leva) stran tačas na vrhu svoje moči. Tačas nijmo mi poskušali predlagati adrese manjšine, nego postavili smo se na stališče manjšine, a svojega preverjenja nijmo opustili. Denes so se stvari presukale, a manjšina je vendar sestavila svojo adresu. Ta denašnja manjšina se je postavila na stališče odbijanja, in predložila tak načrt adrese, ki je kolikor samo mogoče osoren. Po zadnjih volitvah se je ljudstvo uznemirjalo s tem, da državi preti opasnost, in umevno je, da zdanja manjšina hoče izraziti svojo nevoljo, ker se jej je moč iz njenih rok izvilo. Dobro je, da je včasih večina v manjšino potisnena. Mi kot manjšina smo se naučili oskromnosti. In adresa večine je tako zmerna, da bi vodja katere druge stranke ne bil mogel narediti tako oskromne. Decentralizacija, o katerej govori adresa večine, nij nič drugega nego pot pripravljajoča misel praveje svobode. Ali je morebiti ideal svobode veliko, močno, zakonodajno zastopništvo na vrhu in vse-možni uradnik, ki bi razsojeval najvažnejše interese prebivalstva? A zavarovati se moram v imenu svoje stranke zoper to, da bi kateri poslanec o svojej stranki trdil, ka je jedina državna stranka, kakor je to storil g. predgovornik o ustavovernej stranki. (Dobro! na desnej.) On je tudi trdil, da adresa večine hoče razpor sejati — to je on sam name-raval mej strankami desnice. Angleška je popolnem izvedla decentralizacijo, tako Belgija in Nemčija, ki ne obsega samo avtonomnih krajin nego neodvisne dežele, in vendar bi si jaz želel, da bi Avstrija bila glede moči in svobode v takem položnji kakor Nemčija. Decentralizacija nij nasprotna ustavi.

Spodtika se adresa manjšine tudi nad stavkom v adresi večine glede deželnih zborov. Ali kdo hoče tajiti, da so se mnogokrat v prejšnjeji dobi sklicevali deželni zbori samo za to, da se je črki ustave zadostilo. Prejšnja vlada, katero je ustavoverna stranka v svojih medénih tednih imenovala vlado svoje stranke, je tako delala z deželnimi zbori, kakor se nij strinjalo z blagostjo deželâ. Ako tedaj zahtevamo za deželne zборе njih delokrog, zahtevamo s tem vestno izvršenje ustave. Ali je to v korist države, ker adresa

➤ Dalje v prilogi. ➤

manjšine opozarja na opasnosti, katerih nikjer ni. Je-li pa morebiti to nevarnost, ker ostali ravnopravni avstrijski narodje iščejo sporazumljenja z Nemci. V življenju mora si pomagati človek s kompromisi. Ne oni je zvest ustavi, kdor se drži njenih besedij, ampak oni, kdor se trudi razviti jo in pripravno storiti državnim razmeram. Pomisliti je, da je baš Avstrija taka država, da njene uredbe se ne morejo narediti po navadnem ustavnem kopitu, kakor se more zgoditi v drugih enotnih državah. V Avstriji je bilo pa vladno načelo, majorizirati cele narode in dežele. G. predgovornik je zagovarjal prejšnjo vlado, ali on sam jo je preje pri vsakej priliki napadal. Ako tedaj zdaj zopet drugače govori, je to tudi znamenita prememba. (Veselo na desnej.) Manjšina ne zahteva strankarske vlade, ne vlade nad strankami, ampak njeno neukrotljivo nasprotovanje je namenjeno zoper vsako avtonomijo. (Gromovito odobravanje na desnej; mnogo poslancev mu čestita.)

Ruski Kovalski se je pritoževal, da so zdaj na mesto 15 Rusinov samo trije v državnem zboru, in pripisaval krivnjo temu „vidnim in nevidnim močem“. Dejal je, „da je patriotizem na Poljskem ograjen z ozko poljsko mejo; kdor ni poljskega mišljenja, je sovražen in pogubljen“. Vendar Čehe pozdravlja v državnem zboru kot posredovalce med dvema „bratskima“ narodoma, ali ob enem se proglasa kot nepremičnega „ustavoverca“ in je zoper adreso večine.

Tedaj pak poprime besedo grof Clam-Martinic: „Visoka zbornica! Dolžnost me veže, da se oglasim denes k besedi, dolžnost me veže tembolj, ker bomo odgovarjali na óne uzvišene besede z Najvišjega prestola, ki so vsem narodom in deželam oznanjevale mir. Dolžnost mi je tudi napram tej visokej hiši, v katero so stopili moji somišljeniki pod obošaj, kateri so bili v najvišjem prestolnem govoru omenjeni, in katerih se tudi zategadelj omenja v odgovoru, ki leži pred vami. Naposled pak smatram to za svojo dolžnost tudi v oziru náse in svoje somišljenike, da bode naše hotenje in delovanje jasno.“

Dva adresna načrta sta nam predložena; ako bi dvojil, katero adreso bi odobril, minilo bi to dvojjenje vsled obsega adrese manjšine, kajti iz nje ne veje duh sporazumljenja in spravljivosti, ampak iz nje veje duh neupogljive nestrpnosti (Dobro! dobro! na desnej.) in strankarstva, kateri, ako pride do veljave, ne bode pripeljal do vsestranskega jednako radostnega priznanja ustave. (Dobro! na desnej.) Izidóča iz tega duha, odrekava adresa manjšine predpogoj sporazumljenju in zankava njega smoter. Prvi pogoj vsakemu sporazumljenju pak je vzajemno spoštovanje prava. Iz pravičnega boja mnenj sicer izide zlati sad sporazumljenja, a samo tedaj, ako je boj jednak in se ne dela sila preverjenju jedne stranke. Stoječi na tem stališču smo v volilnem oklicu in v izjavi izrekli jasno svoje preverjenje, in potem, ko smo to storili, smo stopili v to hišo in storili obljubo. Gospoda moja! Kar smo obljubili, to bomo tudi izpolnili, kar se ob sebi razume (Dobro! na desnej.) Obljubili smo, da bomo se ravnali po državnih osnovnih zakonih, — ali s to obljubo se nismo odrekli svojega lastnega prepričanja, (Dobro! na desnej.) nismo zapustili svojih pomislekov, kateri so vam znani, kakor je nam znano vaše politiško mišljenje; mi čuvamo svoje, a spoštujemo vaše

preverjenje, nečemo se ga dotakniti. Svojega prepričanja ne moremo pustiti zvanaj pred vratmi, a usiljevali ga tudi ne bomo v vsako debato. Na tem stališču smo mislili, da se bomo mogli združiti v skupnem delovanju, ako bi se nam prišlo z enakim mišljenjem nasproti. Ali tega nečemo votum manjšine, ker postavlja v prvo vrsto baš politiška mišljenja, katera nas ločijo, ter zahteva brezpogojno ukлонjenje. Izjavili smo, da važnost postoječega dobro poznamo, v njem pak nikakor ne moremo videti celote prava, ne moremo priznati, da so prava samo zategadelj neveljavna, ker se jih ni moglo nikdar izvrševati. Prememba, katerih želi soglasno celo prebivalstvo, ne more se ustavljati, posebno, ker se je dogma, da se ustava ne sme spremeniti, postavil od óne strani, katera jo je sama preminjala, (Klici: Čujte! na desnej.) in določbe osnovnih zakonov čisto presukala s sredstvi in pod takimi obošaji, katere je baš óna stranka v tej zbornici pred par leti zaznamovala kot nedopuščene. In ako se domislim, da se je na ónej (levej) strani prav spoznalo in poudarjalo, da je obseg osnovnih zakonov, h katerim pak pripada najvišji diplom in deželni redi, ustava, potem je jako smelo, teh osnovnih zakonov stanje v trenutku objavljati kot nespremenljivo in jednostno avstrijsko državno pravo. (Dobro, na desnej.) Ako se tedaj tako odbija sprava, kako more duh sporazumljenja uplivati.

Ali kakor iz adrese manjšine, tako se čuje od govornikov óne strani duh nespravedljivosti. Se ve, da je malo prozorna zvižaja, da se je vsakej stranki ponudilo posebno vabilo, da bi se jih razcepilo. Jednej stranki je kazal g. govornik narodnostne strahove, drugej strah reakcije in tretje strahove konkordata. A tudi javno mnenje se je klicalo na pomoč in peljalo v boj óne velike besede o jednoti carevine in črno-žolte zastavi; no pri tej stojimo tudi mi. (Dobro, na desnej.) V svojej adresi smo izrazili, kako visoko držimo poklic Avstrije, kako smatramo cesarja kot branitelja tega poklica.

G. govornik je tudi dejal, ka se bomo bolj in bolj oddaljevali, jaz pak sem mislil, da se bomo približali, kajti široko je polje, ki se našemu delovanju odpira in kjer se moremo združiti. To polje je gospodarstveno, o katerem se v adresi manjšine samo mimogredoč omenja. A v njej se pogreša resno spoznanje in resno poudarjanje resnično kritičnega položaja, v katerem je naše narodno gospodarstvo. Adresa večine pa se spominja tega žalostnega stanja sicer v kratkih a živih potezah. In potreba je, da smo si svesti te resne krize. Narodi so se preseljevali od vzhoda proti zapadu, in tudi denes opazujemo to preseljevanje, a ne preseljevanja narodov od vzhoda proti zapadu, nego preseljevanje imenja od zapada proti vshodu. To je kriza, ki se razprostira čez svet in z elementarno silo nastopa. Tega se ne more jedaej stranki pripisavati, da je óna zakrivila, ali da je ustavoverna stranka nevedno na videz pustila óno krizo približavati se; da ni zoper njo ničesa storila, marveč je še nadalje tako gospodarila, kakor da bi davkova moč še bila v polnem cvetu, da je uporabljavala silo in revo delavca v korist celó sleparskim spekulacijam, to, gospoda moja je z neizbrisnimi pismeni zapisano v dolžnej kajigi minole dobe. (Odobrovanje na desnej.) Ono stranko zadeva odgovornost o tem, kar je storila in

kar je opustila, in ne sme se odgovornost zvrčati na ustavne boje, katerih ni bilo, in zdaj zopet na ustavne boje, katerih se na dan kliče.

Omenjati mi je še to: Zagotovljenje ravnopravne gojitve duševnih interesov narodov se je pozdravilo kot veselo poročilo. Ako pa adresa manjšine poskuša to tako zasukati, da se more to zgoditi samo pod dozdanjim sistemom, to se vendar narodom preveč nalaga, ki so toliko trpeli in toliko tožili o zatiranju svojih duševnih, narodnostnih in kulturnih interesov. Adresa večine trdi, da je treba rane zaceliti; jaz pak dostavljam: Mnogo rán je treba zaceliti in krivico popraviti, in to bode najboljši porok spravi.“

Poslanec Scharschmied je dokazoval, da tudi adresa manjšine podaje roko v spravo, a samo v okviru ustave. Dejal je, da ustavoverna stranka ni bila zakrivila propada narodnega gospodarstva; zoper adreso avtonomistiške večine ne more družega navesti, nego to, da jo je sestavil grof Hohenwart, — za to se boji „ustavoverna“ stranka adrese in bodočnosti.

Knez Alfred Liechtenstein je neusmiljeno razkrival grehe minole ustavoverne vlade in stranke; našteval jih je kar po vrsti in dejal, da zdaj je vendar prišla v Avstriji taka vlada, ki ne bode pravična samo jednej, ampak vsem strankam. Opisujoč stanje carevine je nadaljeval: „Država, kakršno ste nam vi (centralisti) izročili, je zadolžena, zadolžene so kronovine, okraji, občine in posamniki. (Dobro! na desnej.) Raztrgana je jedenkrat bratski združena država, razjedinjene so posamne dežele, naščuvani so narodje, katerih jednega se je rabilo zoper družega, da se je moglo podaljšati neopravdano gospodstvo. Jaz mislim, da stranka, katera je toliko let imela moč v rokah, a svojih politiških idealov ni mogla obistiniti in prouzročila baš opisano stanje, da taka stranka niti sebe ne more rešiti.“

Poslanec Lustkandel od leve strani je govoril za knezom Liechtensteinom, a njegov govor néma nobedne pozitivne misli; s svojim nevhvaležnim dokazovanjem, ka so namreč samo ustavoverci — ustavoverci, drug nobeden ne, je vidno celo svoje somišljenike dolgočasil. Po njegovem kratkem govoru se je seja na predlog poslanca Schöffla prenehala, ter se bode adresna debata v jutrnjej seji nadaljevala.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. oktobra.

Adresna debata se nadaljuje. Govorili so včeraj knez Czartoryski dr. Rieger in naš slovenski poslanec dr. Vošnjak od avtonomistiške strani in tudi grof Taaffe je adreso večine priporočal v sprejem. Obširno poročilo prinesemo v prihodnjic. Včeraj se je sklenilo s 168 glasovi zoper 130 glasov preiti v specialno debato. Denes so govorili glavni govorniki.

Jutri v soboto bode v Budimpešti prva seja **regnikolarne** deputacije za nagodbo med Hrvati in Magjari.

Vnanje države.

Bolgarsko narodno zbranje se bode v nedejo dné 2. novembra otvorilo.

Francoski legitimisti (privrženci izgnane kraljeve obitelji) in bonapartisti v eno mór rujejo zoper republiko. Zlasti poslednji čas so demonstrirali zoper zdanjo državno obliko in nekoliko je bila temu povod navzočnost španskega pretendenta don Karlosa. Zato je francoska vlada le-tam naznanila, naj ne zlo-

rabi sosedске gostoljubnosti, sicer bi mu vlada pokazala vrata.

Španski ministerski svet je odobril načrt postave, po kateri se ima odpraviti robstvo v španskih kolonijah. Skrajni čas je bil uže, da katoliška Španjska posnema izgled drugih držav. Osvoboženi sužnji ostanejo pri dozdanih svojih lastnikih, ki pa morajo plačevati jih za delo. Vsako leto se bode po srečkanji popolnem osvobodila osminka vseh teh nekdanjih robov, tako da bodo v osmih letih vsi popolnem svobodni.

V **Manchestru** je bil denes teden zopet velikansk tabor liberalcev angleških, katerega sta sklicala lord Hartington in John Bright, in zopet so ostro kritikovali zdanko angleško vlado. Lord Hartington je dejal, da je vlada Disraelijeva kriva vseh vojska na Balkanu, v Afganistanu in v zuluvske deželi, John Bright pak je pravično trdil: „Angleška potrebuje modrejših mož pri vladi nego so zdanj, ki so nesrečo prinesli polovici sveta in so parlamentarno večino uporabljali, da jim je njih zločinstva zakrivala in odobraval. Če bodo ti ljudje ostali še na krmilu, potem ne ostaje ljudstvu drugega nego izseliti se v Canado ali v zjedinjene ameriške države“. Položenje konservativnega angleškega kabineta baš nij prijetno.

Sila nij nikjer dobra. Angleži so po dokončanej vojni s Zuluvi v **južnej Afriki** pod svojo vlado spravili in prisilili tudi holandske naseljenike v južnej Afriki, kateri so takoj tedaj objavili, da nečeejo priznati angleške vlade kot svoje. Zdaj se pak javlja, da se pripravlja velik vstanek mej temi naseljenci. V Midleburg je bil jeden tak kmet pred angleško sodnijo povabljen, a nij hotel priti. A ž njim je prišlo — ne k sodniji — v mesto 50 teh kmetov, objavili so, da zdanje vlade ne pripoznajo, in zahtevali streliva. Ker ga pa jim nijso hoteli dati, vzeli so ga sè silo, in novce zanj pustili. V Midleburg pa hité vojak angleški na pomoč.

Prebivalci **Herata** zahtevajo od Ejub kana, brata Jakubu kanu, naj se proglasi on za kralja Heratskega in Maimeneskega. Ejub je odgovoril, da bode v sedmih dneh naznanil svoj sklep.

Ker je zdaj po svetu v obče nekako bolj mirno, pa **Kitajci** i **Japonci** neki mika vojno začeti in sicer zaradi **Fučuskih otokov**. Angleži bodo zaradi tega pomnožili svoje brodovje v Velikem oceanu za dve vojni ladiji.

Dopisi.

Iz Sofije 16. oktobra. [Izv. dopis.] Odpretje narodnega zbora bolgarskega je pred vrati; po deželi se vrše volitve narodnih predstavitev (poslancev). Za preteklo nedeljo so bile prve volitve na redu, vendar se na mnogih mestih nijso mogle dokončati, ker po volitvenem redu morata dve tretjini volilcev oddati svoje glasove, a došla jih je včas komaj polovica. Na vsakih 10.000 prebivalcev obojega spola pride po konstitucionalnega zakona §. 86. jeden poslanec. Nadaljevale se bodo torej v prihodnjo nedeljo t. j. 19. t. m. Za sedaj se še skoro nič ne ve, na katerej strani bo večina, vendar mislim, da se ne zmotim, ako rečem, da bode na vladnej (konservativnej) strani. „Liberalci“ bodo sicer dobili dosta sedežev, a težko da večino. Pa ne predstavljajte si tukajšnjih „liberalcev“ v tistej obliki, kakor so v Avstriji ali na Nemškem itd. Ne, beseda „celokupničarji“, katero dobivajo od svojega glasila „Celokupna Bolgarija“, jih bolje karakterizira, kakor sem uže v zadnjem dopisu razjasnil. Mej njimi so duhovniki, posvetni in samostanski, torej „liberalci“ nove vrste. Sicer ko vam bode ta dopis v rokah, bodo volitve končane, uže zdavnaj.

Naš bolgarsk knez povrača se sedaj iz sosednje Rumunije, kder je obiskal tamošnjega kneza Karla I. Pot ga vodi skozi bolgarska

mesta Silistrija, Razgrad, Šumla, Ruse (Ruščuk), Svištov, Nikopol, Rahova, Vidin, od koder v soboto dospé nazaj v Sofijo. Povsod ga spremlja narod z nepopisljivim veseljem, časti ga kakor koli more, nosi ga na rokah, pripravlja razsvetljave mest, bale, velike obede; pokanje možnarjev in obsipavanje z buketi ga sprejema od mesta do mesta. Pa knez zna tudi z narodom izvanredno prijazno občevati; njegovej prijaznosti se ne more ljudstvo dosta načuditi. On se uže zna za silo v narodnem jeziku porazgovarjati, in to ima ugoden utisek, drugo pa stori njegova prijaznost; to ukupno mu pridobiva v očeh naroda, ki je dozdej bil navajen le odurnosti in okrutosti turških vlastodržcev, največje spoštovanje združeno s sinovsko ljubeznijo.

Naj navedem jeden slučaj, ki se mi posebno dopada, ter najlepše služi za primer gori navedenih odnošajev. Izmej sedaj živečih bolgarskih pesnikov je najslavnejši **Ivan Vazov**, predsednik okrožnej sodniji v Brkovci. Ko je knez v tem mestu boravil, posvetil je svoje posebno blagovoljenje Vazovu kot pesniku; rekel mu je, da kakor njegovo ime, tako so mu tudi njegove poezije dobro znane, naj tudi za naprej bogati bolgarsko slovstvo s svojim poetičnim talentom. Ko se mu na to Vasov zahvali za tako milostno nasrčevanje, pridoda knez: zdaj je perjd vojsk in nemira v Bolgariji minol, in čas za umstveno delo in razvitje nastaja, odpira se poprišče muzam; pa zato je g. Vazov kot pesnik, dolžen svojej domovini, da v pesnih preda na potomstvo velike prevrate in dogodivščine, kojim smo vsi bili svedoki; a posebno treba — dostavi knez — da v bolgarskih pesmih zvuči ime našega velikega Carja-Osvoboditelja! Poslednje besede je knez, ki je prej govoril francoski, izrekel bolgarski.

V Sofiji se broj pridošlecev zmirom množi; mnogo je tudi takih, ki prihajajo mesto in kraj pogledat, potem pa dalje potujó. Tako n. pr. je bil tukaj militarni attaché angleškega konzulata na Dunaji, Primrose, baron Ring, francoski ministerski resident v Plovdivu, podjetnika železničnih zgrad bar. Schwarz in J. Musika iz Beča. Kar se železnice tiče, je proga Sofija-Svištov uže kakor izročena, da jo zida ruski podjetnik Poljakov. Počelo se bode to delo spomladi. Morda se bo k letu tudi proti Nišu začela zidati, ako bode srbska vlada skoro na čistem zaradi svojih linij. Od Sofije do Plovdiva odnosno do Tatar-Bazardžika je najkrajši potez, kateri nas, ako se dogradi spoji s Carigradom in z morjem. Vsak pridošlec si samo želi tukaj železnice, vse drugo bi bilo dobro. Domači te potrebe ne občutijo tako živo, kakor mi, ki smo navajeni nanje. Posebno zaradi pošte vsak vidi, kaka dobrota so železnice. Zdaj potrebuje pismo iz Avstrije 7—10 dnij v Sofijo, a z železnico bi lahko bilo v 2 dneh tu. Časnike dobivamo tako stare, da pridejo po našem datumu, ki je za 13 dnij kasneje za vašim, baš kakor novi. N. pr. list od 1. oktobra po vašem datumu, pride 1. oktobra po našem (ko imate vi 13. oktobra) v naše roke. Sicer se mora priznati, da se tukaj stvori vse kar moči za dobro pošarsko zvezo, in ne pošiljajo se več listi preko Carigrada in Sredozemskega morja čez Trst v Avstrijo, kakor za turških časov, nego hodijo preko Rumunije, pa vendar se brez železnice ne da doseči zaželena brzina.

Vreme je tukaj prav ugodno in toplo. Pred nekaterimi dnevi je sicer sneg bil po-

belil vrhove Balkana in Vitoše, a zdaj je izginil, in temperatura se je znatno potopila. Vitoša je bil v svojej prvej sneženej kapici tako krasen, da smo tukajšnji rojaki šli po fotografu, naj nam ga naslika, da si hranimo podobe za spomin, in pa da jih pošljemo svojim prijateljem domov.

Na konci še nekaj. Ravno mi je došel slovenski list „Zvon“, ki se v svojih „pogovorih“ boji nekega duševnega proletarijata, in to mej Slovenci. Ako bi se tega bal n. pr. mej Nemci, pritrdil bi mu, ali jako se mi čudno zdi, kak more tak strah imeti mej Slovenci. Za izobražene Slovence se odpira na jugoiztoku široko polje mej slavjanskimi brati, tako široko polje, da ako smo res prebrisane glave, nij se niti nam, niti našim potomcem vsaj za par sto let bati nikakršnega duševnega proletarijata. Samo ne smemo biti kakor polh v svojej šupljini, in ako nas iz te kdo prežene, pa ne hajdi gori mej Nemce. To je kriv pot, tu sem na balkanski poluotok nam pot kaže naša Sava in Drava. Res, da gori mej Slovenci je uže vse precéj napolnjeno, in to žalibog s sinovi tuje krvi; nič bolje, celó slabše, je na Hrvatskem. Na Hrvatskem je uže zdaj toliko izvršivših juristov z izpiti in brez izpitov, da niti ne morejo po leto dnij dobiti praktikantskega mesta, akoravno bi delali zastonj. Izven male Hrvatske ne morejo dobiti nikjer v Avstriji mesta. Tudi mlajšim izmej njih ne bode preostalo nič druga, kakor iti prepričat se, da je tudi „extra Hungariam vita“. Sicer jim bode to tudi s te strani jako koristilo, ker se jim bodo drugod vcepili zdravejši politični nazori mestu njihovih šovinističnih sanj; osvedočili se bodo da ipak nij res, kakor Starčevićjanci pravijo: eigentlich (sic!) smo vsi Hrvatje! Izkustva, izkustva treba tem ljudém v večjej meri, a to se dobi samo po svetu, ne pak dosta na potu od Požege do Zagreba.

O političnem listu „Jugoslavjanski svet“ še dozdej nij ničesa čuti poblizje; a rodil se bode te dni „Pedagogičenski književni vestnik“, izdavan od znanostnega društva „Vezraždanije“.

V obče je zanimivo motriti razvijanje mlade države. Dela ali „raboti“ vse kar in kolikor more, kakor v mravlinjaku gre vse v najlepšem redu, in zadovoljnost s tem, kar vsak ima, sije iz lica bornemu delavcu kakor učenemu gospodu; a vse vodi nada, da jih čaka še lepa bodočnost. **A. B.**

Domače stvari.

— (Čitalnični pevski zbor) bode denes popoldne ob treh, kakor vsako leto na pokopališči pel pri piramidi, katera hrani imena umrlih članov Sokolovih.

— (Naš feuilleton) od poslednje nedelje se je na konci bavit z dogodjajem, ki je pripetil se ljubljanskima novoporočenima na zenitovanjskem potovanji. O tem je nekoliko resnice, ipak nij bilo tako hudo, kakor so ljudje tukaj govorili. Gospod W. nam je sam prišel praviti, kako se mu je godilo. Mladi par je bil uže dva dni v Gradcu, ko ga je tamošnja mestna gospodska uljudno pozvala na magistrat in vprašala, ali se more legitimovati; ker g. W. nij imel potrebnih dokazil, so mu povedali, da ga imajo za Tržačana, ki je mlado deklico zmotil, da je ž njim popilnala, ne poslovivši se od starišev. Gospod W. pa je ugovarjal, da svojo identiteto lahko izpriča po znancih, in je prosil, naj pozovejo juvehirja gospoda T., rodóm Ljubljanačana. Ko je le-ta prišel in potrdil, da je gospod W. res

gospod W., pa iz Ljubljane, ne iz Trsta, je bilo vse opravljeno. To je trajalo jedva četrt ure in se je vršilo pri odprtih vratih, ne — pod ključem. Izenadni intermezzo niti nij „oplašil“ mladih zakonskih, nego potovala sta naprej na Dunaj — in nihče ja nij nadlegoval več.

— (Premembe pri deželnem bramborstvu.) Ljubljanskega brambovskega bataljona št. 25. poveljnik, major Franjo Hermann pl. Sannwerd je prestavljen k bukovinskemu bataljonu št. 75. Na njega mesto pride major Franjo Sever, dosle poveljnik novomeškemu brambovskemu bataljonu št. 24. Prvega reda stotnik Franjo Pakič je prestavljen od štirskega (celjskega) bataljona št. 20. k novomeškemu bataljonu, pri katerem je nadporočnik Karl Van de Castel avanziral za stotnika družega reda in poročniški namestnik Franjo Ostermann za poročnika.

— (Popotno podučevanje vinorejno in deloma tudi sadjerejno na Dolenjskem) prične gosp. Rih Dolenec vodja deželne vino- in sadjerejske šole slapske, 5. dne prihodnjega meseca v Ratečah, kjer misli 6. in 7. dne vinograde ogledovati, 8., 9. in 10. novembra pa podučevati. Razen Rateč so tudi Litija, Novomesto, Metlika, Semič, Črnomelj, Kostanjevica, Krško in Trebnje za podučevanje izbrane štacije. Želeti je, da g. popotni učitelj najde povsodi prav veliko iskrenih učencev mladih in starih. „Novice“.

— (Vozni red) na Rudolfovej železnici je od današnjega dne počenši nekoliko spremenjen. Pri starem ostaneta poštna vlaka, katera sta dozda po dnevi vozila, namreč tist ki iz Ljubljane odhaja ob jedne popoldne in tist, ki ob treh popoldne sem prihaja; dalje sta nespremenjena zložena vlaka mej Ljubljano in Lescami. Tist poštni vlak pa, ki je dosle od tod na Gorenjsko in Koroško vozil zjutraj ob 3. uri 55 minut, odsle takoj ob 7. uri 5 minut odhaja; s Trbiža pa se vrača večerni vlak mestu o polu treh ponoči uže o polu desetih zvečer. Ljubljancanom bode naredba vrlo ugajala, le škoda, da je morebiti samo za zimo!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 31. oktobra. Adresa avtonomistiške stranke je bila denes sprejeta s 176 glasovi zoper 162 glasov.

Štev. 13204.

(508—2)

Razglas.

Z dopisom dne 26. septembra 1879 št. 5964 je c. k. deželna vlada kranjska v sporazumljenji s c. k. finančno direkcijo kranjsko mestnej senji ljubljanskej dalje pobiranje tlakovine z tarifom

4 krajcarje od vsake vprežene, in 2 krajcarja od vsake gonjene živine prihodnjih 5 let, to je od 1. januarja 1880 do konec decembra 1884 proti temu, da postavno določena oproščenja tlakovine obstanejo, dovolila.

Mestni magistrat razglasuje to v splošno spolnjevanje s pristavkom, da se bode tlakovina kot dozda od 1. januarja 1880 naprej na vseh glavnih in o varstvu taistih obstoječih stranskih mitnicah (šraugh) z ozirom na postavna oproščenja tlakovine pebirala.

Od magistrata glavnega mesta

Ljubljanskega,
dne 23. oktobra 1879.

Župan: Laschan.

Listnica uredništva. Gospod V. S. v Celoven. Prijazna Vaša ponudba nam vrlo ugaja — prosimo! Gospod Fr. T. v Temnici. Pošljite nam spis, da ga pregledamo; potem je še le moči povedati, ali bo za rabo ali ne. Kar se stvari tiče same ob sebi, a priori nij nobednega pomisleka. Gospod dopisnik „od Soče“ v Gorici. Pozabili ste se podpisati na dopisu od dne 26. oktobra, če imena ne vemo dopisniku, dopisa nesprejmemo v list.

Janez Tall,

kavarnar na starem trgu šte. 21,

naznanja vsemu p. n. občinstvu, da je kavarniške prostore preuredil in lepšal, in da se bode odsle posebno trudil vsakej želji svojih čestitih gostov ustreči.

Za obilno obiskovanje njegove kavarne prosi z visokim štovanjem podpisani.

(496—3)

Janez Tall.

Dunajska borza 31. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68	gid.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	70	"	65	"
Zlata renta . . .	80	"	50	"
1860 drž. posojilo . . .	127	"	25	"
Akcije narodne banke . . .	83 1/2	"	—	"
Kreditne akcije . . .	267	"	50	"
London . . .	116	"	30	"
Napol. . .	9	"	28 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	"	56	"
Državne marke . . .	57	"	50	"

Trgovinsk učenec.

Zdrav, živ deček, 14 do 15 let star, lepega vedenja in poštenih staršev, ki si je prisvojil elementarno šolsko oliko in je v besedi in pismu zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme se kot učenec v ljubljanskej trgovinski (specerijstvu) hiši, ki je na dobrem glasu. Učni čas 4 leta, oblačijo ga starši, sicer ima vse prosto. Oziralo se bode samo na dečke s kmetov. — Ponudbe administraciji „Slovenskega Naroda“.

(506—3)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade tehko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenutke regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutke repasirane, s kolešjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenutke regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15.75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(321—11)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Tužci.

30. oktobra:

Pri **Stonu**: Petsche iz Starega trga. — Rumprecht iz Krškega. — Wenzel iz Prage. — Koch iz Dunaja. — Juch iz Litje.

Pri **Stonu**: Pollak, Barach iz Dunaja. — Pomer iz Vrhnike. — Horwitz, Koscherak, Wassertrilling iz Dunaja.

Zahvala.

V nedeljo dne 12. oktobra razpočili sta se v mojej levi roki dve raketi in me jako težko poškodovali. Gospod **Ferdinand Kralj**, konjederec v Domžalah, mi je popolnem brezplačno v šestih dneh izlečil rano, za kar mu izrekam prirčno zahvalo.

Jožef Riedl,

posestnik tovarne za slamnike.

(514)

Herrn B. J.

Laibach.

Sie werden hiemit aufgefordert die Ihnen am 20. September vorigen Jahres baar geliehenen fl. 35.— binnen acht Tagen rückzuzahlen, andernfalls ich Ihren vollen Namen nennen werde.

(513)

A. J. Fischer.

Izvrstno vino

iz slovečih vinorodnih brd na Goriškem,

belo in črno,

se prodaja v gradščini v Dobri pri Korminu. Naročila sprejema oskrbnistvo

Baguer-Catterinijevih gradščin

v Gorici.

(512—1)

Zahvala.

Slavno vodstvo c. kr. vzajemno zavarovalniškega društva zoper škodo po ognji v Gradci blagovolilo je meni kot načelniku prostovoljne požarne straže v Domžalah izreči priznanje za moje in požarne straže neutrudljivo delovanje pri ognji dne 5. avgusta t. l. v Trzinu, in nje zastopnik v Kamniku g. **Fischer** izročil je meni 25 gold. za nakup gasilnega orodja, za kar izrekam prirčno zahvalo.

Janez Riedel,

domžalske požarne straže načelnik.

(515)

„Avstrija“

vzajemno zavarovalno društvo na človeško življenje, (ustanovljena l. 1860).

Zavaruje na človeško življenje v vseh primerljajih po najnižjih tarifah. Razen tega zavaruje „Avstrija“

pokojnino (penzijo) delavcem.

Vsled te naprave tudi menj premožen delavec lahko za svojo starost skrbi. **Malo soldov na teden** uže zadostuje, — in zagotovljena je **pokojnina**, ki se uže z 50. oziroma 60. letom uživati prične — do smrti. Prihranjenih ne celih 5 kr. na dan je uže dovolj, se na ta način za svojo starost preskrbeti.

Tovarnarji in drugi gospodarji, skrbite za blagor svojih delavcev in opozorite jih na to dobrodelno napravo.

Ponudbe sprejema in pojasnila daje podpisano **nadzorništvo**, kjer se tudi pregledi in tarife **brezplačno** dobivajo.

V Ljubljani, meseca oktobra 1879.

Nadzorništvo „Avstrije“ v Ljubljani:

(511—1)

Ignacij Valentinčič.

Pisarna: **Sv. Petra cesta št. 73** (nova).

Schiffer & Stedry v Ljubljani,

dovozna cesta poleg kolodvora južne železnice, prodajata

najboljši Trebovljski

salónsk premog

za kurjavo v sobi in kuhinji,

ob jednem tudi

tovarniški premog

za vsako potrebo po najnižjih cenah.

Naročbe se sprejemajo:

v magazinu za premog na dovozne cesti poleg kolodvora juž. železnice, pr. J. E. Bučarjevih naslednikov pri frančiškanskem mostu in pr. Karl S. Till-u pod Trančo št. 2. (503—7)

Za gospodinstva!

Čestitim p. n. naročnikom za dosle izkazano mi zaupanje uljudno zahvaljeva se, prosim, da mi blagovolé isto ohraniti i nadalje, ter priporočam kot izberno kurivo za kurjavo v sobi in kuhinji **zagorsko-topliški**

salónsk premog

(svetli premog najboljše vrste, rad ter brez duha goreč)

po najnižjih cenah

v plombiranih žakljih 50 kilo = 1 colni cent à 45 novč.

Pri naročilih na 250 kilo = 5 colnih centov à 43 novčičev.

Pri naročilih na 10, 20 in 40 colnih centov primerno znižane cene.

Naročila na cel vagon po rudniško fabriške ceni.

Raskrojena drva

v plombiranih žakljih à 20 novčičev.

pri naročilih na 5 žakljev à 18 novčičev.

Mnogobrojnimi naročili priporočam se s spoštovanjem

A. Debevec,
rimska cesta, 19.

(510—3)

Opomba: Naročbe in plačila se i sprejmo:

V trgovinah s špecerijskim blagom:

Albert Plautz, na križevniškem trgu;

J. B. Justin, poleg št. Jakopskega mostu;

M. Ahčin, na starem trgu;

Josip Tribuč, št. petersko predmestje;

v glavnej zalogi tabaka, na mestnem trgu;

v prodajalnicah tabaka:

poleg frančiškanskega mostu;

na **Franco Josipovem trgu** (loterija) v Mahrovej hiši;

na **dunajske cesti** poleg deželne bolnice;

v **Schellenburgovih ulicah** (Čitalnica).

najceneje pri **A. Debevcu**, rimska cesta 19.

najboljši premog in raskrojena drva

v žakljih se svinčenim pečatom

M. Neumannova velika zaloga narejene obleke.

Za gospode:

Suknene zimske suknje . . .	gl. 16
Sukneni menčikovi . . .	20
Menčikovi iz lodna . . .	14
Moderna obleka . . .	22
Črna obleka . . .	25
Jesenske površnje suknje . . .	12
Lovske suknjice iz lodna . . .	7
Suknene hlače . . .	7
Ponočne suknje . . .	10
Reithofferjev dežni plašč . . .	9

Za dečke:

Suknen menčikov . . .	gl. 10
Suknene obleke . . .	12
Črne obleke . . .	16
Lovske suknjice od lodna . . .	4
Zimske suknene hlače . . .	4

Za otroke od 2 do 8 let:

Obleke iz klobučine brez hlače . . .	gl. 3-50
Lovske obleke s hlačami . . .	4-50
Suknena obleka s hlačami . . .	6-
Površnje suknje . . .	7-

Za gospé

najnovejši paletoti z Dunaja:

Suknje po obliki za gospode od palmerstona . . .	od gl. 6 do gl. 24
Suknje po obliki za gospode, ratinaste ali šopkinaste . . .	10 " " 20
Suknje po obliki za gospode, iz sukna stisnjenega iz vravnane preje . . .	14 " " 38
Moderni dežni plašč od sukna . . .	9 " " 22
Elegantne ponočne suknje od klobučine . . .	8 " " 18

priporoča

M. Neumann,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se s povzetjem natanko izvršujó, in óno, kar se ne dopade, brez ovire zamenj. (473—6)